

Co-funded by
the European Union

**USPOSABLJANJE NA PODROČJU
UPRAVLJANJA ESG ZA KMU NA
PODEŽELJU**

Celoten slovar

A

Odgovornost – Obveznost organizacije ali posameznika, da prevzame odgovornost za svoja dejanja, odločitve in uspešnost ter da o njih pregledno poroča in jih utemelji zainteresiranim stranem. V kontekstu trajnosti in upravljanja odgovornost vključuje odgovornost za okoljske, socialne in etične vplive ter za doseganje zastavljenih ciljev.

Pristop, temelječ na sredstvih – Načelo partnerstva v skupnosti, ki se osredotoča na izkoriščanje obstoječih prednosti in virov, namesto da se osredotoča izključno na pomanjkljivosti.

B

B Impact – Celovito ocenjevalno orodje, ki meri družbeno in okoljsko uspešnost podjetja.

Business Model Canvas – strateško orodje za upravljanje, ki vizualno prikazuje ključne elemente poslovnega modela, vključno z vrednostno ponudbo, segmenti strank, kanali, odnosi s strankami, viri prihodkov, ključnimi viri, ključnimi dejavnostmi, ključnimi partnerji in strukturo stroškov. Organizacijam pomaga na jasn in strukturiran način oblikovati, analizirati in inovirati svoje poslovne modele.

C

Ogljične emisije – Izpust ogljikovega dioksida in drugih toplogrednih plinov v ozračje, ki prispevajo k podnebnim spremembam.

Krožno gospodarstvo – gospodarski model, usmerjen v zmanjševanje količine odpadkov in povečanje učinkovitosti virov s ponovno uporabo, recikliranjem in trajnostnim oblikovanjem.

Ogljični odtis – Skupna količina toplogrednih plinov, izpuščenih v ozračje zaradi dejavnosti podjetja, običajno merjena v tonah ekvivalenta CO₂.

CSRD (Direktiva o poročanju o trajnosti podjetij, EU) – zakonodaja EU, ki od nekaterih podjetij zahteva razkritje informacij, povezanih s trajnostjo.

Direktiva o skrbnem ravnanju podjetij na področju trajnosti (CSDDD) – Direktiva EU, ki od podjetij zahteva, da ocenijo in obravnavajo okoljske in socialne vplive v svojih dobavnih verigah.

D

Dvojna pomembnost – koncept poročanja o trajnosti, ki upošteva dve razsežnosti pomembnosti: **finančno pomembnost** (kako okoljska in socialna vprašanja vplivajo na uspešnost, vrednost in tveganja organizacije) in **pomembnost vpliva** (kako dejavnosti organizacije vplivajo na ljudi in okolje). Priznava, da so vprašanja trajnosti pomembna tako zaradi njihovega vpliva na podjetje kot tudi zaradi vpliva podjetja na družbo in planet.

Vpliv na okolje – vpliv, ki ga imajo dejavnosti podjetja na okolje, vključno z dejavniki, kot so poraba virov, emisije in ravnanje z odpadki

ESG (okolje, družba in upravljanje) – niz standardov, ki se uporabljajo za ocenjevanje poslovanja in uspešnosti podjetja na področju okoljske odgovornosti, družbenega vpliva in praks upravljanja.

ESG-šampion/koordinator – Oseba ali vloga, odgovorna za nadzor celotnega procesa zbiranja ESG-podatkov znotraj organizacije, ki zagotavlja doslednost in podpira integracijo ESG-praks v vse dejavnosti.

ESG kultura – niz skupnih vrednot, vedenj in praks znotraj organizacije, ki dajejo prednost **ESG** načelom pri odločanju, poslovanju in odnosih z deležniki. Močna ESG kultura spodbuja etično ravnanje, trajnost, preglednost in ustvarjanje dolgoročne ustvarjanje vrednosti na vseh ravneh organizacije.

Podatki ESG – Merila in informacije, ki merijo uspešnost podjetja na področju okolja, družbe in upravljanja. Pomagajo oceniti vpliv podjetja na trajnost.

ESG-izboljšani poslovni model Canvas – Prilagoditev tradicionalnega **poslovnega modela Canvas**, ki vključuje ESG-dejavnike v vsako komponento poslovnega modela. pomaga organizacijam identificirati, oceniti, in vključiti trajnost in etične v svojo vrednostno ponudbo, poslovanje in odnose z deležniki, s čimer spodbujajo dolgoročno odpornost in odgovorno rast.

ESG naložbe – naložbena strategija, ki pri sprejemanju naložbenih odločitev upošteva **ESG** dejavnike poleg finančne uspešnosti. ESG naložbe so usmerjene v ustvarjanje dolgoročnih donosov, hkrati pa spodbujajo trajnostne prakse, etično upravljanje ter pozitivne socialne in okoljske vplive.

ESG KPI (ključni kazalniki uspešnosti) – Številke ali kazalniki, ki kažejo, kako uspešno podjetje deluje na treh glavnih področjih ESG: okoljskem, socialnem in upravljalnem (na primer emisije CO₂, zadovoljstvo zaposlenih, raznolikost upravnega odbora).

Uspešnost ESG pomeni, kako dobro podjetje skrbi za okolje, podpira ljudi in skupnosti ter se upravlja s poštenimi in odkritimi praksami – kar kaže, kako odgovorno in trajnostno je podjetje v svojih vsakodnevnih dejavnostih.

ESG poročanje – praksa dokumentiranja in deljenja **ESG uspešnosti** podjetja z zainteresiranimi stranmi. To lahko vključuje letna poročila, preglednice ali informacijske liste, ki sporočajo prizadevanja za trajnost.

Vloge ESG – Določene odgovornosti za zbiranje podatkov in spremljanje kazalnikov ESG znotraj organizacije. Vloge pogosto vključujejo koordinatorje ESG, sodelavce oddelkov in nadzor vodstva.

ESRS (evropski standard poročanja o trajnosti) – okvir poročanja EU, ki opredeljuje, kako morajo podjetja razkriti informacije, povezane s trajnostjo.

Zakonodaja EU o podnebnju – zakonodaja, ki določa zavezujoče cilje za EU za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050.

Uredba EU o taksonomiji – sistem razvrščanja, ki opredeljuje, katere gospodarske dejavnosti se lahko štejejo za okoljsko trajnostne.

F

Izvedljivost – Ocena, kako praktičen, uresničljiv in trajnosten je predlagani projekt, načrt ali rešitev, na podlagi tehničnih, finančnih, operativnih in okoljskih dejavnikov. Analiza izvedljivosti pomaga ugotoviti, ali je pobuda mogoče uspešno izvesti z razpoložljivimi viri in pogoji.

Paket „Fit for 55“ – pobuda EU, katere cilj je zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 55 % do leta 2030.

G

GRI (Global Reporting Initiative) – Mednarodni standardi za poročanje o trajnosti, ki zajemajo okoljske, socialne in upravne rezultate.

Zeleno pranje – praksa zavajajočih ali neutemeljenih trditev o okoljskih koristih izdelka, storitve ali organizacije, da bi se ta zdela bolj trajnostna ali okoljsko odgovorna, kot je v resnici.

Zeleno financiranje – Finančne naložbe in instrumenti, ki podpirajo okoljsko trajnostne projekte in dejavnosti, kot so obnovljiva energija, energetska učinkovitost, preprečevanje onesnaževanja, trajnostno kmetijstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti. Zeleno financiranje ima za cilj spodbujati prehod na nizkoogljično, z viri učinkovito in podnebju odporno gospodarstvo.

I

Standardi ISO – Mednarodni standardi, ki jih je razvila Mednarodna organizacija za standardizacijo, da bi zagotovila kakovost, varnost, učinkovitost in trajnost izdelkov in storitev.

K

Kotterjev 8-stopenjski model upravljanja sprememb – strukturiran pristop za vodenje organizacijskih sprememb, od ustvarjanja nujnosti do vpeljave novih praks.

M

Ocena pomembnosti – proces identificiranja in prednostnega razvrščanja vprašanj ESG, ki so najbolj pomembna za podjetje in njegove deležnike, na podlagi vpliva in verjetnosti.

Ukrepi za zmanjševanje tveganj – ukrepi, sprejeti za obravnavanje in zmanjševanje tveganj, povezanih z lokalnimi izzivi ESG, kot so pomanjkanje vode ali pomanjkljivosti v upravljanju.

O

OECD, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj – Mednarodna organizacija, ki spodbuja politike za izboljšanje gospodarskega in socialnega blaginja po vsem svetu.

Popoln slovar

Lastništvo – Zakonska pravica ali nadzor nad sredstvom, organizacijo ali dejavnostjo, vključno z možnostjo sprejemanja odločitev in izkoriščanja njihovih rezultatov. V poslovnem in upravnem kontekstu lastništvo pomeni tudi občutek odgovornosti in zavezanosti posameznikov ali deležnikov k doseganju skupnih ciljev in zagotavljanju odgovornosti.

P

PRI (Načela odgovornega vlaganja) – Mreža vlagateljev, ki jo podpira OZN in se zavzema za vključevanje okoljskih, socialnih in upravnih (ESG) dejavnikov v odločitve o vlaganju.

R

Podeželski MSP – Mala in srednje velika podjetja na podeželju, ki imajo pogosto omejene vire, infrastrukturo in strokovno znanje na področju ESG.

S

SDG Compass – Vodnik, ki podjetjem pomaga uskladiti strategije z cilji trajnostnega razvoja OZN in meriti njihov prispevek.

Vključevanje zainteresiranih strani – Proces vključevanja zainteresiranih strani (zaposlenih, skupnosti, dobaviteljev, regulatorjev, nevladnih organizacij) v odločanje in razvoj strategije ESG.

Kartiranje zainteresiranih strani – vizualno orodje za identificiranje in analizo zainteresiranih strani na podlagi njihovega vpliva in interesa za pobude ESG.

Certifikati trajnosti – Standardi, ki dokazujejo skladnost z načeli ESG, npr. ISO 14001, EMAS, SA8000, Fairtrade, Rainforest Alliance, GlobalG.A.P.

KPI trajnosti – kazalniki, ki se bolj splošno osredotočajo na okoljske in socialne cilje trajnosti podjetja, kot so varčevanje z energijo, zmanjšanje količine odpadkov ali projekti v skupnosti. Pogosto so del okoljskega in socialnega dela ESG, vendar niso vedno povezani z upravljanjem.

Obseg 1 in 2 tCO₂e – To je način merjenja količine emisij toplogrednih plinov (GHG), za katere je odgovorno podjetje, izraženo v tonah ekvivalenta CO₂ (tCO₂e), ki je standardna enota za primerjavo različnih vrst emisij. Emisije **obsega 1** izhajajo iz dejavnosti, ki jih MSP neposredno nadzira: na primer gorivo, porabljeno v podjetniških kombijih, plin, porabljen za ogrevanje stavbe, ali emisije iz lastnih strojev MSP. Emisije **obsega 2** izhajajo iz električne energije, ogrevanja ali hlajenja, ki ga MSP kupuje od dobavitelja. Čeprav te emisije nastajajo drugje (na primer v elektrarni), se štejejo kot del vpliva MSP na okolje. Razumevanje emisij obsega 1 in 2 pomaga MSP ugotoviti, od kod izvira njihov vpliv na ogljik in sprejeti praktične ukrepe za zmanjšanje stroškov in onesnaževanja (na primer z uporabo učinkovitejše opreme ali prehodom na obnovljive vire energije).

W

Usposabljanje na temo
**upravljanju ESG za podeželska
mala in srednja podjetja**

Popoln slovar

Učinkovitost rabe vode – merilo učinkovitosti upravljanja z vodnimi viri v organizaciji, ki se pogosto spremlja v okviru poročanja o trajnosti v sektorjih, kot sta gostinstvo in kmetijstvo.

Prakse ravnanja z odpadki – Procesi in sistemi, ki jih organizacija izvaja za ravnanje z odpadki, njihovo zmanjševanje in recikliranje, kar je ključni del okoljskega stebra ESG.

ESG4SMEs

Sustainability in Action

PARTNERJI

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti EACEA ne odgovarjata zanje.

Številka projekta: 2023-1-DE02-KA220-VET-000156776

Open Educational Resources

Celoten glosar – ESG upravljanje za podeželska mala in srednja podjetja © 2025, ESG4SMEs Consortium, je licenciran pod [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Kopijo te licence si lahko ogledate na spletni strani <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.